

עת"א 16382/11/15 - היועץ המשפטי לממשלה נגד ועדת השחרורים בגוש מרכז, י א

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים
עת"א 16382-11-15 היועץ המשפטי לממשלה נ' א(אסיר) ואח'
לפני:
כב' השופטת, ורדה מרוז, סג"נ - אב"ד
כב' השופטת זהבה בוסתן,
כב' השופט ד"ר שמואל בורנשטיין

העותר
נגד
המשיבים
היועץ המשפטי לממשלה
1. ועדת השחרורים בגוש מרכז
2. י א (אסיר)

נוכחים:

ב"כ העותר עו"ד שרה טל

ב"כ המשיב 2 עו"ד קרן קלר

המשיב 2 הובא באמצעות שב"ס

[פרוטוקול הושמט]

פסק דין

המשיב מרצה תקופת מאסר בת שנתיים בגין הרשעתו בעבירות שעניינן שימוש בכוח או באיומים למנוע מעצר, חבלה במזיד ברכב, החזקת כלי פריצה לרכב, ניסיון לגניבת רכב והחזקת אגרופן או סכין למטרה לא כשרה. את מאסרו החל לרצות בתאריך 11.5.14 והוא צפוי להשתחרר (מועד תום המאסר) בתאריך 10.5.15. מועד 2/3 מתוקפת מאסרו (מנהלי) חלף בתאריך 13.8.15.

בתאריך 3.11.15 הורתה וועדת השחרורים על שחרורו המוקדם של המשיב בתנאים מגבילים, בין היתר חובת התייצבות במשטרה, עיכוב יציאה מהארץ, מעצר בית לילי ועוד.

על החלטה זו משיג העותר טוען כי לא היה מקום להורות על שחרורו המוקדם של המשיב.

מעובדות גזר הדין עולה, כי ביום 11.5.14 ניסה המשיב לגנוב רכב וגרם לנזק בכך שניסר את מוט ההילוכים באמצעות דיסק חיתוך חשמלי. בהמשך, השתולל כאשר ניסו לעצרו.

מדובר במשיב שעברו הפלילי מכביד. לחובתו 27 הרשעות קודמות במגוון עבירות, בהן עבירות סמים, רכוש ואלימות. המשיב ריצה תקופות מאסר ממושכות ובהן קרוב ל - 4 שנים, עשרה חודשים, שנתיים ועוד. זה לו מאסר שמיני. שלוש פעמים שוחרר שחרור מוקדם, כאשר הוועדה ביקשה ליתן לו **"הזדמנות פז אחרונה ובלתי חוזרת לשיקום חייו"** (החלטת הוועדה מיום 4.7.1996).

חלק מהעבירות נושא הרשעותיו הקודמות בוצעו בעודו מצוי בתקופות רישיון, אשר הופקעו.

המשיב, כבן 43, גרוש ואב לתאומים בני 17. ברקע, התמכרות לסמים מגיל 16. בעבר ביצע מספר ניסיונות גמילה אשר כשלו. מזה כ - 5 שנים מטופל, לטענתו, במתדון (תחליף סם). בנוסף, סובל מבעיות פסיכיאטריות והיו גם ניסיונות אובדניים, כולל אשפוזים. מדו"ח גורמי הטיפול בבית הסוהר עולה, כי המשיב לא השכיל לנצל את מאסריו הקודמים כדי לבצע שינוי בחייו. כן התרשמו, כי הבעת החרטה פורמלית בלבד. לפני הוועדה הביע המשיב רצון לשקם את אורחות חייו, אולם לפי התרשמות גורמי הטיפול, הוא נעדר כוחות לכך ונזקק לתהליך טיפול משמעותי ואינטנסיבי. עוד עולה, כי המשיב נוטה להציג עצמו כקורבן ומתקשה ליטול אחריות על העבירות שביצע.

במהלך מאסרו הנוכחי, שמר המשיב על קשר קונקרטי עם גורמי הטיפול לשם השגת רווחים משניים. הוא לא זכה לחופשות והוכר כאסיר בהשגחה ב'. נציג רש"א מצא כי המשיב אינו מתאים לתכנית שיקום בפיקוחה. עם זאת, נרקולוג הכלא הפנה את המשיב למרכז "יסעור" אשר נאות לקבלו הגם שהדגיש כי מדובר בפעילות וולונטרית שאינה מחייבת.

וועדת השחרור התחבטה לא מעט בשאלת שחרורו המוקדם של המשיב, עד אשר הגיעה למסקנה, "לא בלי היסוס" כלשונה, על שחרורו. להתרשמותה, המשיב עייף מהמאסרים הרבים שריצה ויש בו רצון לשקם את אורחות חייו. לפיכך, משנמצא, לשיטתה, פתרון הולם לבעיית התמכרותו - החליטה לשחררו הגם שלא קבעה את שילובו במרכז "יסעור" כחלק מתנאי השחרור.

העותר טוען, כי שגתה הוועדה בהחלטתה, בהינתן עברו המכביד של המשיב, המאסרים המרובים שריצה ושלוש ההזדמנויות שניתנו לו בעבר להשתקם במסגרת שחרור מוקדם - אשר לא צלחו ופעמיים הופקע הרישיון.

אף במהלך המאסר הנוכחי לא עבר המשיב טיפול, וקשריו המעטים עם העו"ס נועדו לשם השגת רווח משני. העותר מוסיף כי גרסת המשיב, לפיה הוא צורך מתדון מזה 5 שנים אינה מתיישבת עם העובדה שביצע את העבירות נושא כתב האישום דן לפני כ - 4 שנים. העותר מוסיף כי התכנית של מרכז "יסעור" אינה עונה על צרכיו של המשיב ומותירה לו מרחב פעולה ללא מסגרת ושליטה.

ב"כ המשיב טוענת כי החלטת הוועדה סבירה ואין להתערב בה. לשיטתה, תכנית "יסעור" הולמת את צרכי המשיב. לדידה אין לתת משקל לסירובה של רש"א לקלוט את המשיב לטיפול שנגעה מנימוקים שאינם רלוונטיים. ב"כ המשיב

מוסיפה כי אין לזקוף לחובת המשיב את כישלונותיו בעבר, שכן מדובר בהרשעות ובשחרורים מוקדמים שאירעו לפני קרוב ל-20 שנה. הלך רוחו השתנה מאז וכך אף נכונותו ורצונו לעבור הליך שיקומי. המשיב אמנם לא עבר הליך שיקומי במהלך מאסרו זה, אך גם זאת אין לזקוף לחובתו, בשל תקופת המאסר הקצרה שריצה שלא אפשרה זאת. אשר לטענת העותר כי מרכז "יסעור" לא התווה תכנית טיפולית מחייבת, ציינה כי המרכז נגדווח על כל הפרה, כפוף לחתימה על כתב וויתור סודיות, אשר עליו מוכן המשיב לחתום כבר עתה.

לאחר ששקלנו את טיעוני הצדדים הגענו לכלל מסקנה, כי יש להתערב בהחלטת הוועדה, אשר להתרשמותנו חורגת ממתחם הסבירות.

ידועה ההלכה הפסוקה לפיה, אין למשיב זכות קנויה לשחרור ברישיון. הכלל הוא ריצוי מאסר מלא. השחרור המוקדם נגזר מהתנהגות המשיב במהלך מאסרו וסיכויי להשתקם במהלך שחרורו המוקדם. הנטל להוכיח תנאים אלו רובץ לפתחו של המשיב.

צודק העותר בטענתו, כי המשיב לא השכיל להרים את הנטל המוטל עליו. העיון בהרשעותיו הקודמות, בתקופות המאסר הממושכות שריצה כמו גם ההזדמנויות שניתנו לו במסגרת שחרורים מוקדמים מלמד, כי המשיב בחר בדרך הפשע ובעבריינות כאורח חיים.

בנסיבות אלו, לא די בעייפות מאורח חיו כפי שהביע לפני הוועדה, אף לא די בהתנהגותו הראויה במהלך מאסרו, כדי להצדיק את שחרורו המוקדם. אין בעמדה זו כדי להצביע על הנחישות והנחרצות הדרושים לפתוח בדרך חדשה.

יתירה מזו, התכנית שהעמיד מרכז "יסעור" אינה הולמת, כך נראה, את קשייו וחולשותיו של המשיב. ההליך השיקומי כולל מפגש שבועי אחד, שההשתתפות בו נתונה לשיקול דעתו וכן הוא יכול לבחור במפגשים פרטניים לפי בחירתו. באלו לא די בהינתן עומק התמכרותו.

למעלה מן הצורך, נוסף כי בדיון קודם שהתקיים בוועדה בתאריך 21.9.15 בעניינו של המשיב, היא החליטה כי "לא נוכל להורות על שחרורו המוקדם של האסיר עד שנקבל מהמרכז הנ"ל מסמך כי האסיר יהיה בהשגחת המרכז עד תום מועד הרישיון עד לתאריך 10.5.16. כמו כן, התכנית צריכה לכלול מסגרת מסודרת ומחייבת של קבוצות וכן טיפול פרטני שלא על פי בחירת האסיר ולא שתלויה בהסכמתו או בנכונותו" (הדגש לא במקור).

לקראת הדיון הנדחה ובהמשך להחלטת הוועדה התקבל מסמך ממרכז "יסעור" בו נאמר "מעבר לכתוב בתכנית המטופל יכול להגיע לשיחות ולקבוצות פרטניות במרכז מבחירתו... המטפל יכול לדווח לוועדת השחרורים על מידת שיתוף הפעולה של המטופל עם הטיפול, בכפוף לחתימת המטופל על טופס ויתור סודיות" (הדגש לא במקור).

בדיון שהתקיים ביום 6.11.15 בו הורתה הוועדה על שחרורו המוקדם של המשיב היא סברה כי יש במסמך האמור משום השלמה לדרישתה וכי "השלמה זו מניחה את הדעת ויש בה מענה הולם לכאורה לצורכי האסיר".

אנו סבורים כי לנוכח המרחב הוולונטרי שמותיר מרכז "יסעור" למטופליו והיעדר פיקוח אלא כפוף לחתימה על וויתור

סודיות - אין המדובר בתכנית מסודרת ומחייבת כפי שהחליטה עליה הוועדה. יוצא, כי הוועדה לא עמדה בהחלטותיה שלה ואף מטעם זה, החלטתה בלתי סבירה שראוי להתערב בה.

בשולי הדברים נציין כי באותו מסמך צוין על ידי מרכז "יסעור" כי בעבר הביע המשיב נכונות ואף השתתף בשיחות פרטניות, מיוזמתו אשר כפי הנראה לא תרמו לשיקומו והוא שב וביצע את העבירה בגינה הוא מרצה את מאסרו.

לא בכדי אפוא נמצא המשיב כבלתי מתאים לתכנית שיקום מטעם רש"א אלא בשל העובדה שלא גילה מוטיבציה מתאימה והולמת. חזקה על המשיב, כי אם אכן עייף מדרכו העבריינית כי אז ימצא את הדרך להשתקם בתום מאסרו.

סוף דבר, לא מתקיימים במשיב התנאים שמצדיקים שחרור מוקדם.

לפיכך, העתירה מתקבלת. אנו מורים על ביטול החלטת הוועדה. המשיב ירצה את המאסר עד לסיומו המלא.

ניתן והודע היום ג' כסלו תשע"ו,
15/11/2015 במעמד הנוכחים.

שמואל בורנשטיין, שופט

ורדה מרוז, שופטת, סג"נ, אב"ד זהבה בוסתן, שופטת